

ons kenmerk : 26ZG139948
dossier : 2026052726214
behandeld door :
telefoonnummer : 14 0511
onderwerp : Beantwoording vragen fractiespecialisten werksessie d.d. 27 mei 2026

Aan de fractiespecialisten dossier Sonac

Tijdens de werksessie op 27 mei over het ontwerpbesluit omgevingsvergunning Groen Gas Installatie Sonac Burgum BV en het opstellen van een zienswijze op het milieudeel van het ontwerpbesluit, zijn door de fractiespecialisten een aantal technische vragen gesteld. Afgesproken is dat onze adviseur Antea deze vragen nader zou uitzoeken en beantwoorden. Deze onderdelen zijn, in lijn met hetgeen besproken tijdens de werksessie, niet in de zienswijze meegenomen. Separaat van het juridisch traject loopt op initiatief van de raad ook het 'dialoogtraject' met gemeente, Sonac, provincie (en FUMO). Bepaalde elementen worden in de gesprekken van dat traject worden meegenomen.

1. Over de 'feiten FUMO versus [REDACTED]': (bijlage bij brief dhr. [REDACTED] - 260201 SONAC TOETSING BBT Expert Judgement 2 jlr 2 om2).

Hierin stelt [REDACTED] dat de geurbronnen bij Sonac moeten opereren binnen de BBT-rang van 200 – 1.100 ouE/m³ en scoort de activiteiten vervolgens op voldoet wel/voldoet niet. Het klopt wel dat de geurconcentratie van bepaalde activiteiten niet binnen de bandbreedte van de met BBT geassocieerde emissieniveaus past. Het is echter niet zo dat deze range voor alle activiteiten geldt. De genoemde bandbreedte heeft namelijk betrekking op de activiteiten rendering, vetsmelten en verwerking van bloed en/of veren en bijvoorbeeld niet op de productie van groen gas. Hiernaast geldt dat deze bandbreedte mogelijk niet van toepassing is in het geval van verbranding van onaangenaam geurende gassen (onder bepaalde voorwaarden) in thermische oxidatoren of stoomketels, zoals bij Sonac.

2. Wanneer geldt de genoemde range en betreft het een harde grenswaarde?

Deze range volgens BBT25 tabel 1.10 komt uit de BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies, voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten en/of eetbare nevenproducten (BBT SA 2023). De BBT SA 2023 is gepubliceerd in december 2023. De oorspronkelijke aanvraag is van 25 april 2023, dus voor de publicatie van de BBT SA 2023. Toch moet FUMO op het moment van beslissen rekening houden met de meest recente inzichten. De BBT SA 2023 is zodoende van toepassing op deze aanvraag. Echter, er wordt door middel van de voorziene luchtbehandelingstechnieken wel voldaan aan de strikte regel BBT 25 (pas een of meer van onderstaande luchtbehandelingstechnieken toe). Het treffen van een of enkele lucht reinigende technieken is BBT en daaraan voldoet Sonac. Een geuremissie binnen de BBT-range zou een gevolg moeten zijn, maar is als zodanig niet als een harde toetsgrens geformuleerd. Op de oorspronkelijke vergunde activiteiten is de BREF 'Reference Document on Best Available Techniques in the

Slaughterhouses and Animal By-products Industries' (SA BREF) uit 2005 van toepassing. Deze BREF bevat geen uniforme emissiegrenswaarden. Wel dient de huidige vergunning binnen 4 jaar na publicatie van de BBT SA van december 2023 herzien te worden. FUMO heeft hier dus tot december 2027 de tijd voor.

_____ verwijst naar een oplegnotitie Oplegnotitie BBT-conclusies slacht- en destructiehuizen (BREF SA) van 8 april 2026. Is deze van toepassing? <https://iplo.nl/publish/pages/241590/oplegnotitie-bref-sa.pdf>.

Deze oplegnotitie is niet van toepassing op deze aanvraag. Deze oplegnotitie voor de BBT-conclusies slacht- en destructiehuizen en de bijbehorende BREF slacht- en destructiehuizen is een hulpmiddel voor het bevoegd gezag bij de implementatie van de Europese BBT-conclusies voor de slacht- en destructiehuizen en geeft een overzicht van de mogelijkheden tot het aanscherpen van grenswaarden van emissies naar de lucht in een omgevingsvergunning, op basis van een statistische analyse van de gemeten waarden van Europese referentie-installaties. Bevoegde gezagen moeten in beginsel vergunnen aan de onderkant van de BBT-bandbreedte en krijgen hiertoe nu een handvat aangereikt. Deze aanscherping wordt wettelijk geregeld in de herziene Richtlijn Industriële Emissies (RIE 2.0), die naar verwachting 1 juli 2026 in werking treedt. Hierna hebben de bevoegde gezagen een termijn van 5 jaar, oftewel tot 2031, om vergunningen hierop aan te passen.

3. Bekende en onbekende stoffen in de uitstoot

Vervolgens hebben we in de rapportages van Olfasense gezocht naar passages, waarin Olfasense stelt dat 80% van de uitstoot bestaat uit bekende stoffen in bekende hoeveelheden (dhr. _____ is nieuwsgierig waaruit de overige 20% dan wel bestaat). Dergelijke passages zijn in de onderzoeken van Olfasense niet aangetroffen. We kunnen dergelijke stellingen dan ook niet beoordelen. We hebben hierover een vraag in de zienswijze opgenomen.

4. Vervalt door het intrekken van voorschrift 8.21 en maatwerkvoorschrift 8.4.1 de ruimere emissie-eis voor de uitstoot van totaal stof (20 mg/Nm³)

Tenslotte is gecontroleerd of door het intrekken van voorschrift 8.21 en maatwerkvoorschrift 8.4.1 de ruimere emissie-eis voor de uitstoot van totaal stof (20 mg/Nm³) vervalt. Paragraaf 5.1.5 van het Activiteitenbesluit is rechtstreeks van toepassing op de stoomketels gestookt op aardgas en dierlijke vetten (zijnde geen afvalstoffen), zodat nu sprake is van een emissie-eis van 5 mg/Nm³ voor stof. Dat klopt dus. De zin 'Ten opzichte van de emissie-eisen uit de vigerende vergunning vindt er een reductie plaats van 75% van de stofemissie uit de stoomketels' is niet helemaal correct geformuleerd. Het is niet zo dat er sprake is van een reductie van 75% van de stofemissie uit de stoomketels. Correct geformuleerd: Dit betekent een aanscherping van de emissiegrenswaarde met 75% ten opzichte van de vigerende vergunning.

5. Geurbeheersplan

Het geurbeheersplan voldoet grotendeels aan de verwachting die we bij een dergelijk plan hebben. Wat ontbreekt zijn reactietermijnen en een draaiboek met name bij de behandeling van klachten (hst.6). Juist bij een klacht is een accurate afhandeling van belang. Voor je het weet zijn de omstandigheden gewijzigd en is de geurklacht niet meer te achterhalen. Hiernaast is het bevredigend voor de klager als hij binnen een tijdsbestek van enkele uren/een dag terugkoppeling krijgt over een mogelijke oorzaak. Hiernaast ontbreken termijnen rond de uitvoering van geurmonitoring en het

verstrekken van deze gegevens aan het bevoegd gezag. Hiermee wordt de monitoring en klachtenafhandeling vrijblijvend. Tenslotte behoeft het geurbeheersplan een update nu een nieuwe geurreducerende techniek wordt toegevoegd (de chemische luchtwasser). Dat kan sowieso geen kwaad nu je ziet dat de geïdentificeerde maatregelen (hst.8) allen alweer 2 jaar achter ons liggen. Het punt is echter dat vergunningvoorschrift 9.1.9 uit de huidige vergunning niet spreekt over actualisatie van het geurbeheersplan. Sonac is hiertoe dus niet gehouden. Dat nodigt dus niet uit tot continue verbetering van de geurbeheersing.

6. Afstemming met GGD

We hebben, zoals besproken tijdens de werksessie, het advies van Antea ook voorgelegd aan de GGD. De volgende reactie is van de GGD ontvangen. Deze hebben we vervolgens voorgelegd aan onze adviseurs van Antea.

Mooi om te lezen dat de raad onze eerdere adviezen heeft meegenomen. Hieronder een aantal aandachtspunten in kader van de publieke gezondheid:

- a. De wens is om geuruitstoot naar het milieu tijdens de opstartfase regelmatig te monitoren. Is er door de schrijvers van het stuk ook meegenomen dat voor de omwonenden het lastig te beoordelen is of zij gehinderd worden door geur vanuit de GGI of het Sonac terrein in het geheel? Dat houdt in dat ook al wordt de geuruitstoot door de GGI gemonitord, dit nog niet hoeft aan te sluiten bij de beleving van omwonenden. Aanvullend zou ook mooi zijn dat er wordt benadrukt dat de angst voor de extra geurhinder door de GGI niet op zichzelf staat, maar dat het voorkomt in een gebied waarbij er al veel geuroverlast wordt ervaren veroorzaakt door het bedrijf. Houdt er rekening mee dat de geurbelasting in de huidige situatie al hoog is en reeds een negatief effect op de gezondheid van de omwonenden kan worden verwacht. Het effect van geur op de gezondheid is vanuit onderzoek bekend. En de gezondheidsmonitor van de GGD toont aan dat omwonende rondom Sonac reeds significant al jaren meer geurbelasting ervaren. Dit is ook zonder aanvullend onderzoek bekend.

Reactie Antea: We zijn er ons van bewust dat het voor de omwonenden lastig, zelfs niet te beoordelen is of zij gehinderd worden door geur vanuit de GGI of van andere bronnen op het Sonac terrein. De realiteit is dat we reageren op een wijzigingsvergunning die betrekking heeft op de GGI en niet op een revisievergunning die betrekking heeft op de gehele inrichting. Hiernaast is er voor de overige onderdelen van het bedrijf geen sprake van opstarten en dus ook geen mogelijkheid de opstart te monitoren.

2. T.a.v. metingen H₂S, mercaptanen en (vluchtige) amines: het gaat lastig worden om te bepalen op welke locatie van het biovergistingssysteem gemeten moet worden. In principe is het een gesloten systeem, dus waar wordt dan uitstoot van H₂S, mercaptanen en amines gemeten?

Reactie Antea: We zijn het met elkaar eens zijn. De stoffen die we benoemen zijn voorbeelden van mogelijk te monitoren stoffen. De GGD voegt daar nog stoffen aan toe. De oproep in de zienswijze is bewust algemeen gesteld: 'ons verzoek is om in het besluit aandacht te besteden aan onze zorgen over de onbekendheid met de aan de specifieke bedrijfsprocessen gerelateerde emissies' en hier onderzoek naar te doen.

3. Indien wel bepaald kan worden op welke plekken in het systeem gemeten gaat worden: voor gezondheid van inwoners zijn ook vooral immisssie waarden van belang,

dus de blootstelling op leefniveau. In het Raadsvoorstel wordt vooral gesproken over emissie, wat er direct uit de pijp gaat komen. Met de meetwaarden kan vervolgens de immissie berekend worden. Neem, zo mogelijk, ook de uitstoot van fenolen en vluchtige vetzuren mee. Die kunnen bijdragen aan de verspreiding van geur.

Reactie Antea: *Zie opmerking Antea onder 2.*

4. Het is goed dat de raad aangeeft dat zij inzage willen op wat als 'goodhousekeeping' wordt bestempeld. Tijdens het reguliere vergistingsproces wordt geen geurhinder verwacht, omdat het systeem een gesloten systeem is, maar in de processen daaromheen kan er wel geurhinder ontstaan. Zoals bij de opslag van grondstoffen en opslag, transport en gebruik van digistaat. Als grondstoffen lang worden opgeslagen kunnen ze broeien en dat kan tot geuremissie lijden. Het is dus goed om naar de hele keten te kijken en niet alleen het vergistingsproces zelf. Daarbij rekening houdend met de reeds bestaande activiteiten, waarbij het vergistingsproces en daarbij horende processen aanvullend zijn.

Reactie Antea: *De hier aangehaalde 'good housekeeping' maakt onderdeel uit van het geurbeheersplan. Wat dat betreft is dat dus ook een zaak van toezicht.*

5. Het is mogelijk dat bij calamiteiten spontane biogas emissie kan ontstaan. Daarbij is H₂S de meest relevante stof. Blootstelling aan hoge gehalten H₂S na calamiteiten en incidenten lijken zich beperken tot maximaal 35 meter. Toxicologische gevolgen voor de omwonenden zullen dus beperkt zijn tot het bedrijventerrein. De omtrek waarin de geur kan worden waargenomen na een incident met biogas kan wel erg groot zijn omdat de geurdrempel van H₂S ontzettend laag is (wel 1000x lager dan de concentratie waarop gezondheidsklachten kunnen ontstaan). Het is tijdens deze momenten van belang om grip te krijgen op de calamiteit en om ook goed met de omgeving te communiceren. En deze communicatie te monitoren op opvolging en evaluatie.

Reactie Antea: *We zijn het hiermee eens en deze opmerking sluit aan op onze reactie op het geurbeheersplan. Bij een klacht en calamiteit is het belangrijk om ook goed met de omgeving te communiceren en je hiertoe jezelf te reguleren door middel van een draaiboek en termijnen. Op een calamiteit/ongewoon voorval zijn in de wijzigingsvergunning extra voorschriften opgenomen.*

6. Het zou mooi zijn als het geheel aan klachten wat elk (half) jaar binnenkomt ook geëvalueerd wordt waardoor er mogelijk ook beleidsmatige mogelijkheden worden geïdentificeerd om de klachten te voorkomen.

Reactie Antea: *Zie opmerking Antea onder punt 5. Een dergelijke (zelf)evaluatie maakt onderdeel uit van het geurbeheersplan. Hier heeft Sonac zichzelf verplicht jaarlijks te evalueren en het resultaat voor 1 april te delen met het bevoegd gezag. Dat is dus ook een kwestie van toezicht.*